

have sagt til mig: Jeg er ikke enig med dig om, at vi skulle have almindelig kommunal Valgret i dette Land, men jeg er enig med dig i at ville fremme denne Sag, for den vil gavne alle og skade ingen.

Jeg er imidlertid ikke saa heldig at være fuldstændig tilfredsstillt ved dette Lovforslag, som det er forelagt. Jeg tror, at den ærede Minister ser for smaat paa dette Forhold, og at man fra mange Sider havde ventet lidt mere. Jeg tror, at der her virkelig er en Opgave, som både Regering og Rigsdag vilde have megen Glæde af at gennemføre, om det kunde lykkes, paa den for Befolkningen mest tilfredsstillende Maade. Jeg tror ikke, at man her let gaar for rask frem, netop fordi, som jeg sagde før, vi her staa over for Gennemførelsen af en Opgave, der skader ingen og gavner alle, og ved hvis Løsning hele Samfundet faktisk vil blive rigere og rigere. Det er sjældent, man staaer over for en smukkere Opgave, og der er kun meget lidt, jeg for mit Vedkommende anser for større eller vigtigere end denne Sag. Mangt og meget i Fremtiden vil komme til at afhænge af, hvor dygtige vi kunne være til at ordne dette Spørgsmaal. Jeg ser meget godt, at dette Forslag er ikke ubetydeligt bedre end den nu bestaaende Lov, men jeg tror alligevel, at man, særlig paa de bedre Egne, hvor Jorden er dyrere, havde ventet noget mere.

De enkelte Bestemmelser i dette Lovforslag skal jeg ikke særlig dvæle ved. Det bliver nærmest et Udvalgs Arbejde at komme ind derpaa. Ogsaa af den Grund finder jeg ikke Anledning til at gøre videre Bemærkninger om de Punkter, hvor jeg tror, den ærede Minister har været heldig. Det gælder saaledes Lempelserne i § 3 med Hensyn til, hvad der skal forstaaes ved en Landarbejder. Denne Bestemmelse mener jeg kan være meget praktisk. Jeg tror godt, at Bestemmelsen kan udvides endnu mere, men skal Lovforslagets Ramme ikke udvides mere end her, mener jeg, at Udvidelsen i alt Fald er tilstrækkelig. Der vil findes Ansøgere nok. Det samme vil jeg sige om § 4, hvor $3\frac{1}{2}$ —5 Tdr. Land er blevet udvidet til 2—8 Tdr. Land. Denne Udvidelse har jeg heller ikke noget imod, og jeg tror, den er tilstrækkelig.

Men dette er for mig alligevel af underordnet Betydning i Forhold til to andre Punkter, som jeg særlig vil dvæle ved. Det ene er Maksimumsummen, der som Regel skal svare nogenlunde til Brugets Værdi. Meningen med Forslaget er jo, at man vil skaffe selvstændige Brug, hvor Mand og Hustru kunne faa fuld Beskæftigelse. Men jeg tror ikke, at man rigtig opnaar det, naar man ikke vil højere op end til de 5,000 Kr. Paa de bedre Egne kommer man nærmere til det rette Tal, naar man gaar til 6,000 Kr. Jeg hørte nok, at den ærede Minister ved Forelæggelsen udtalte, og det er der jo ogsaa allerede gjort opmærksom paa, at naar man gik højere end til 5,000 Kr., vilde man maaske skræmme en Del af dem bort, som man egentlig i første Omgang vilde hjælpe. Hvis det var Tilfældet, vilde det ikke være rigtigt at gaa højere, men der kan maaske være delte Meninger derom. Jeg nærer ikke den Frygt, min Erfaring gaar ikke i den Retning. Det drejer sig her ikke saa meget om, at man skal svare Renter af 100 Kr. mere eller mindre paa et saadant Brug, men om, at man kommer godt i Gang, saa at man straks kan faa Indtægt af Bruget. Og skulde man nu sige, at det gør man maaske lettere, naar man sætter Summen til 5,000 Kr., vil jeg sige, at det har vist sig, at Tilbøjeligheden har været i Retning af at gaa saa højt op som muligt med Arealerne og Ejendommenes Laaneværdi. Man er gaaet saa højt op som til 4—5—6 Tdr. Land, ja endog derover, ogsaa af nogenlunde ordentlig Jord, og for saa at komme ind under Lovens Ramme, har Kommissionen ved sit Tilsyn været nødsaget til at sætte Værdien lavere, end den virkelig var. Men deraf følger saa, at der stilledes endnu større Fordringer til vedkommende Mand, og naar man derfor sætter Summen lidt højere op, ville Laantagerne indse, at de ikke behøve at gaa højere op, end at de kunne faa Laan i Forhold hertil, og derved ville de Penge, de selv møde med, lettere slaa til, end naar man skal anstrenge sig for at komme ind under Loven og derved nedsætte Laaneværdien. Jeg ser ogsaa nok, at Ministeren kan gaa højere end til de 5,000 Kr.,